

Kominiarz

713303

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Kominiarz czyści, odgruzowuje i udrażnia przewody kominowe, spalinowe i wentylacyjne, dokonuje rutynowych, corocznych przeglądów, wykonuje inwentaryzacje na zlecenie administracji budynków, przygotowuje opinie i ekspertyzy dotyczące stanu przewodów dla wydziałów architektury i zakładów gazowniczych. Część prywatnych firm, łącząc obowiązki kontrolne z wykonawstwem zajmuje się także budową, adaptacją, uszczelnianiem i remontami przewodów.

Celem pracy kominiarza jest zapobieganie pożarom i zatruciom spalinami (czadem), a co za tym idzie ochrona zdrowia, życia i mienia ludzi

Zadania i obowiązki kominiarza są bardzo zróżnicowane i zależą w głównej mierze od poziomu kwalifikacji.

Pomocnik kominiarski, który uczy się dopiero zawodu, wykonuje pod nadzorem mistrza szkolącego najprostsze czynności związane z czyszczeniem i badaniem drożności przewodów kominowych i wentylacyjnych. Może także wykonywać nieskomplikowane prace inwentaryzacyjne oraz szkice niewielkich urządzeń.

Do jego zadań należą przede wszystkim tzw. prace z liną - czyszczenie przewodów ogniowych z zanieczyszczeń (z dołu i z góry) oraz sprawdzanie razem z mistrzem drożności instalacji (wystukiwanie kulą przeszkód, kontrola przepływu dymu podczas przepalania kominów). Przez cały czas pomocnik stosuje się ściśle do poleceń mistrza. Wówczas, gdy nie ma z nim kontaktu wzrokowego używa telefonu komórkowego lub krótkofalówki.

Czeladnik wykonuje samodzielnie lub na polecenie mistrza większość czynności zawodowych. Pod nadzorem mistrza sprawdza drożność przewodów, mierzy i szkicuje instalacje. Może także samodzielnie wykonywać niezbyt skomplikowane prace z zakresu tzw. brudnej kominiarki (czyszczenie kominów, kotłowni, wędzarni) oraz dawać polecenia pomocnikom. Czeladnik kominiarski nie ma uprawnień do wydawania opinii i ekspertyz, dlatego jego wszystkie czynności zostają udokumentowane w tzw. Książce Dyspozycji, a następnie ocenione i potwierdzone przez mistrza prowadzącego, który w pełni (także karnie) odpowiada za ich jakość.

Dyplomowany mistrz kominiarski tylko w niewielkim stopniu zajmuje się typowymi pracami kominiarskimi (usuwanie z przewodów kominowych zanieczyszczeń powstających w czasie spalania, gniazd ptasich itp.) Do jego obowiązków należy przede wszystkim wydawanie opinii i ekspertyz (z obowiązkowych, corocznych kontroli przewodów, odbioru stanu surowego i wykończeniowego nowych instalacji itp.) Rozwiązuje także trudne problemy fachowe (m.in. wyszukuje stosowne normy i przepisy prawa budowlanego) i kontaktuje się z klientami (negocjuje ceny usług, przyjmuje skargi na pracę zespołu itp.).

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Środowisko pracy kominiarza jest bardzo zróżnicowane. Może on pracować w otwartej przestrzeni (na dachach), we wnętrzach wielkich kominów i palenisk, budynkach mieszkalnych, zakładach przemysłowych, pomieszczeniach biurowych. W każdym z tych miejsc ma do czynienia ze specyficznymi warunkami, czasami nawet skrajnie różniącymi się od pozostałych.

Praca na dachach stwarza przede wszystkim zagrożenie upadkiem z wysokości (do jej podjęcia niezbędny jest pozytywny wynik tzw. badań wysokościowych), niebezpieczne są też śliskie i mokre, czasem strome i pochyłe płaszczyzny, zła pogoda i jej konsekwencje (zaśnieżone lub mokre dachy, oblodzone tzw. ławy kominiarskie), problemy z ubezpieczeniem przy manipulacjach liną (nie ma gdzie założyć asekuracji).

Praca we wnętrzu urządzeń ogniowych i dymowych wymaga przeciskania się przez ciasne, wąskie przewody, przy słabym oświetleniu i w podwyższonej temperaturze (powyżej 35C°) oraz wspinania się po klamrach na duże wysokości, obecność zagrażających życiu CO i CO₂.

W swojej pracy kominiarz używa specjalistycznego sprzętu, zarówno tradycyjnego, który od dziesiątek lat prawie się nie zmienia (zestaw kominiarski, czyli tzw. pompa, składająca się ze szczotki, kuli oraz liny, przepychacz, żelazo naramienne, łyżka do wybierania sadzy, pręty do czyszczenia kotłów), jak i nowoczesnych, także elektronicznych urządzeń pomiarowych, takich jak:

ciągomierz skrzydełkowy (do sprawdzania drożności wentylacji),

ciągomierz elektroniczny (do badania ciągu w przewodach gazowych),

analizator spalin (określa zawartość CO, CO₂ i O₂),

kamera filmowa (do sondowania trudno dostępnych przewodów,

Wszędzie tam, gdzie ma do czynienia z wnętrzami urządzeń ogniowych, kominiarz wykonuje pracę brudną. Jego ubraniem roboczym jest mundur, uszyty ze specjalnie atestowanego sukna, chroniącego przed tłustą i trudną do zmycia sadzą. W miarę potrzeby używa także maski gazowej, chust pyłowych, rękawic żaroodpornych, szelek zabezpieczających przy pracy na wysokościach).

Największe zagrożenia wynikające z warunków pracy to: upadek z wysokości, zatrucie CO i CO₂ (obecnymi w niedrożnych lub nieszczelnych przewodach i kominach źle wyprowadzonych na dach), zranienia, przeziębienia, reumatyzm.

warunki społeczne

Kominiarze pracują zawsze w zespołach 2-3 osobowych, składających się z ucznia (pomocnika), czeladnika i / lub mistrza. Taki skład zespołu wynika z technologii pracy (wszelkie badania przewodów lub inwentaryzacje wymagają obecności co najmniej 2 osób na różnych poziomach budynku) oraz ścisłego podziału uprawnień, a także zróżnicowanych umiejętności każdego z członków zespołu.

Charakterystyczne dla tego zawodu są bardzo rozległe kontakty z ludźmi, które

poszerzają się na kolejnych szczeblach kariery zawodowej. Mistrz kominiarski ma do czynienia z uczniami i podległymi mu pracownikami, przełożonymi (jeśli pracuje w spółdzielni), zleceńodawcami oraz ich sąsiadami, inspektorami nadzoru budowlanego i technicznego, projektantami, pracownikami gazowni.

Praca kominiarza jest urozmaicona, pozbawiona monotonii - codziennie ma do czynienia z nowymi ludźmi i problemami, a także zagrożeniami. Najczęstsze w tym zawodzie formy kontaktów z ludźmi to konsultowanie, negocjowanie, perswadowanie, współpraca, nadzór i kierowanie podwładnymi, szkolenie uczniów.

warunki organizacyjne

Kominiarz pracuje zwykle 8 godzin dziennie (od 7 do 15), tylko w dni robocze. Od tej praktyki są jednak wyjątki. Najważniejsze z nich, to możliwość przedłużania czasu pracy do 12 godzin i więcej (w zależności od zlecenia) oraz (wyjątkowo) praca w nocy, w pogotowiu kominiarskim lub przy czyszczeniu palenisk i czopuchów w dużych zakładach przemysłowych, które pracują w ruchu ciągłym lub na 2 zmiany.

Rodzaj odpowiedzialności zależy w tym zawodzie od kwalifikacji. Pomocnik kominiarski odpowiada tylko moralnie przed mistrzem prowadzącym. Czeladnik ponosi odpowiedzialność materialną za szkody wyrządzone w czasie pracy w domu klienta (np. zniszczenie elementów wyposażenia mieszkania - umywalki, lustra itp.). Mistrz kominiarski natomiast może zostać sądownie pozbawiony prawa wykonywania zawodu oraz ponosi odpowiedzialność karną za błędy popełnione w pracy.

Wymagania psychologiczne

Praca kominiarza daje dużą swobodę działania; po odebraniu rano zleceń w biurze spółdzielni pracownicy sami ustalają kolejność ich realizacji. W takich warunkach potrzebne są samodyscyplina i umiejętność dobrego organizowania sobie zajęć.

Oprócz tego kominiarz powinien być bezwzględnie uczciwy, jako że znaczną część swoich obowiązków wypełnia odwiedzając prywatne mieszkania, w których ma dostęp do wszystkich pomieszczeń.

Inne cechy niezbędne w tym zawodzie to odpowiedzialność (za mienie, życie i zdrowie innych, jakość pracy i bezpieczeństwo podwładnych) oraz zawodowa (kominiarz może stracić uprawnienia i ponosi odpowiedzialność karną w przypadku udowodnienia przed sądem zaniedbania obowiązków).

Kominiarz powinien być ostrożny, dokładny, skrupulatny w wykonywaniu zaleceń technologicznych, obdarzony wyobraźnią i zdolnością przewidywania konsekwencji swoich działań i decyzji (pozwala to uniknąć wielu poważnych wypadków). Nieustannie musi koncentrować się na konkretnych problemach i jednocześnie, dzięki podzielności uwagi, mieć pieczę nad wszystkim co dzieje się wokół niego. Często potrzebny bywa szybki refleks, trzeba podejmować decyzje w sytuacjach awaryjnych, bez dostępu do pełnych informacji.

Kominiarz powinien mieć wyobraźnię przestrzenną, znajomość podstaw projektowania, umiejętność odczytywania oraz wykonywania rysunków technicznych.

W pełnieniu obowiązków pomocna jest wiedza z zakresu fizyki, chemii gazów,

technologii budowlanej oraz umiejętność ich praktycznego zastosowania. Do prowadzenia dokumentacji potrzebna jest znajomość podstaw księgowości, prawa budowlanego i prawa pracy oraz szczególnie pogłębiona wiedza na temat zagrożeń wynikających z pracy w tym zawodzie (przepisy bhp i ppoż.).

Nadzór nad podległymi pracownikami wymaga zdolności kierowniczych, opanowania, stanowczości, umiejętności postępowania z ludźmi, sprawnego i zrozumiałego wydawania poleceń (ustnie, rzadziej na piśmie) oraz ich egzekwowania.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Kominiarz powinien być w pełni sprawny fizycznie i ruchowo, odporny psychicznie (stres wynikający z dużej odpowiedzialności i możliwości konfliktów z ludźmi), wytrzymały (praca w trudnych warunkach, dużym tempie i przedłużonym czasie).

Przeciwwskazaniami do nauki i uprawiania zawodu są zaburzenia równowagi i świadomości (padaczka), choroby serca, układu krążenia, nadciśnienie, choroby układu oddechowego (astma, rozedma płuc), skłonność do alergii, reumatyzm, wady wzroku, których nie można skorygować okularami, choroby kręgosłupa, zaawansowana nerwica. Utrudnieniem mogą być otyłość, płaskostopie, wrzody żołądka. Każdy, kto chce pracować w tym zawodzie musi poddać się tzw. badaniom wysokościowym, sprawdzającym zmysł równowagi i brak lęku przed ekspozycją.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Najlepszym kandydatem na kominiarza jest absolwent szkoły o profilu budowlanym, pełnoletni i niekarany. Do rozpoczęcia pracy i nauki potrzebne jest wykształcenie zasadnicze (a jeszcze lepiej średnie), chociaż niektóre zakłady przyjmują także absolwentów szkół gimnazjalnych.

Kwalifikacje do pracy w tym zawodzie można zdobyć tylko w efekcie praktycznej nauki (terminowania) u dyplomowanego mistrza kominiarskiego. Do uzyskania pełnej samodzielności potrzeba 6 do 7 lat praktyki, w czasie których można zdać egzamin czeladniczy (po 3 latach) i mistrzowski (po 6 do 7 od chwili rozpoczęcia nauki). Egzamin taki - organizowany przez Izbę Rzemieślniczą Małej Przedsiębiorczości - składa się z 2. części - teoretycznej i praktycznej. Pierwsza z nich obejmuje technologie robót, materiałoznawstwo, fizykę (energia cieplna), a druga inwentaryzację przydzielonego przez Komisję budynku, czytanie projektów, kalkulację ceny usługi. Podobnie jest zorganizowany egzamin mistrzowski, który obejmuje dodatkowo także elementy zarządzania przedsiębiorstwem (przygotowanie świadectwa pracy, oferty, specyfikacji robót, ekspertyzy).

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Uczeń kominiarski może po 3 do 6 miesiącach pracy zostać pomocnikiem, po 3 latach zdobyć uprawnienia czeladnicze, a po kolejnych 3 lub 4 mistrzowskie.

W hierarchii administracyjnej spółdzielni, kominiarz może zostać brygadzystą, kierownikiem zakładu, prezesem. Warunkiem takiego awansu jest odpowiedni staż pracy na niższym stanowisku i opinia przełożonych.

Inną formą awansu jest założenie własnego zakładu usługowego

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Wykwalifikowani czeladnicy i mistrzowie kominiarscy z praktyką mają szanse podjąć pracę nawet do 50 roku życia, jeżeli są zdrowi i w pełni sił.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- murarz
- konserwator budynków
- monter izolacji budowlanej
- technik budownictwa
- inżynier budownictwa
- gospodarz domu

Polecana literatura

Kominiarz Polski. Kwartalnik Korporacji Kominiarzy Polskich. (wychodzi od początku 1996).

Recjnagel, Sprenger, Poradnik techniki grzewczej i klimatyzacji, EWFE 1996.

Słabosz K. Kuras W ., Zbiór przepisów prawnych rzemiosła kominiarskiego, Kominiarska Fundacja Ochrony Przeciwpozarowej i Ochrony Środowiska, Wrocław 1995.

Lenkiewicz W . Abramowicz K., Podstawowe wiadomości z kominiarstwa, CRS Warszawa 1965.

Tomaszewski W ., Kominiarstwo, Warszawa 1948.